ಗ್ರೀಕ್ ಪ್ರಹಸನದಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ-ತುಳು : ಒಂದು ಪುನರ್ವಿಮರ್ಶೆ

ಪಿ. ಗಣಪಯ್ಯ ಭಟ್

ಈಜಿಪ್ಟ್ ದೇಶದ ಆಕ್ಸಿರಿಂಕಸ್ ಎಂಬಲ್ಲಿ ಕ್ರಿ.ಶ. ೧೮೯೭-೧೯೦೩ರ ನಡುವೆ ನಡೆಸಲಾದ ಉತ್ಖನನದಲ್ಲಿ ಈಜಿಪ್ಟ್ ಇತಿಹಾಸದ ಮೇಲೆ ವಿಶೇಷ ಬೆಳಕು ಬೀರಬಲ್ಲ ಹಲವಾರು ವಲ್ಕಲೇಖಗಳು (Papyri) ಬೆಳಕಿಗೆ ಬಂದವು. ಈ ಎಲ್ಲ ದಾಖಲೆಗಳನ್ನು ೧೯೦೩ರಲ್ಲಿ ಬರ್ನಾರ್ಡ್ ಗ್ರೇನ್‌ಫೆಲ್ ಮತ್ತು ಆರ್ಥರ್ ಹಂಟ್ ಎಂಬವರು "ಆಕ್ಸಿರಿಂಕಸ್ ಪಪೈರಿ"[1] ಎಂಬ ಗ್ರಂಥ ಮಾಲೆಯುಲ್ಲಿ ಪ್ರಥಮ ಬಾರಿಗೆ ಸಂಪಾದಿಸಿ ಪ್ರಕಟಿಸಿದರು. ಈ ದಾಖಲೆಗಳ ಪೈಕಿ ಭಾರತ ಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞರು ಕುತೂಹಲ ವನ್ನು ಕೆರಳಿಸಿರುವ ಒಂದು ವಲ್ಕಲೇಖವೂ ಕಂಡು ಬಂದಿದೆ (ನಂ. ೪೧೩)

ಈ ವಲ್ಕ ಲೇಖದಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುವ ಬರಹ ಗ್ರೀಕ್ ಪ್ರಹಸನದ ಒಂದು ಭಾಗ. ಇಲ್ಲಿನ ವರ್ಣನೆಯ ಪ್ರಕಾರ ಪ್ರಹಸನದ ಕಥಾಭಾಗ ಈ ರೀತಿ ಇದೆ. ಹಿಂದೂ ಸಾಗರ ತೀರ ಪ್ರದೇಶದ ದೇವಾಲಯವೊಂದರಲ್ಲಿ ಖರೀತಿಯಾನ್ ಹೆಸರಿನ ಒಬ್ಬಾಕೆ ಗ್ರೀಕ್ ತರುಣಿ ಭಾರತದ ಸ್ಥಳೀಯ ನಾಯಕನೋರ್ವನಿಂದ ಬಂಧನದಲ್ಲಿರಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿರುತ್ತಾಳೆ. ಆ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಆ ನಾಯಕ ಮತ್ತು ಆತನ ಜೊತೆಗಾರರಿಗೆ ಖರೀತಿಯಾನ್‌ಳ ಸಹೋದರ ಮತ್ತು ಆತನ ಕೂಟದವರು ದ್ರಾಕ್ಷಾರಸವನ್ನು ಕುಡಿಸುವ ಮೂಲಕ ಅಮಲುಗೊಳಿಸಿ ಆಕೆಯನ್ನು ಬಿಡುಗಡೆ ಗೊಳಿಸಿ ಕರೆದೊಯ್ಯುತ್ತಾರೆ. ಈ ಪ್ರಹಸನದಲ್ಲಿ ಸ್ಥಳೀಯನಾಯಕ ಮತ್ತು ಆತನ ಜೊತೆಗಾರರು ವಿಚಿತ್ರ ವಾದ ಭಾಷೆಯೊಂದನ್ನು ಆಡುತ್ತಿರುವಂತೆ ನಿರೂಪಿಸ ಲಾಗಿದೆ. ಈ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಕುರಿತು ಹಲವಾರು ಮಂದಿ ವಿದ್ವಾಂಸರು ತಮ್ಮದೇ ಆದಂತಹ ವಿವರಣೆಯನ್ನು ನೀಡಿರುತ್ತಾರೆ. ಖ್ಯಾತ ಭಾರತ ಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞ ಹುಲ್ಷ್[2] ಈ ಪ್ರಹಸನದಲ್ಲಿ ನಿರೂಪಿಸಲಾದ ಸ್ಥಳ ಕರ್ನಾಟಕದ ತೀರ ಪ್ರದೇಶವೆಂದೂ ಅಲ್ಲಿನ ನಾಯಕ ಮತ್ತು ಆತನ ಸಂಗಡಿಗರು ಆಡುವ ಮಾತು ಕನ್ನಡ ಎಂದೂ ಪ್ರಥಮ ವಾಗಿ ತಮ್ಮ ವಾದವನ್ನು ಮಂಡಿಸಿದರು. ನಂತರ ಭಾರತೀಯ ವಿದ್ವಾಂಸರಾದ ಶಾಮಾಶಾಸ್ತ್ರಿ[3],

---

1 Grenfell and Hunt. A — (Ed.) Oxirinchus Papyri Part iii, p 41-57, London 1903

2 Hultzseh — in Harmes, vol 39, 1904. p. 307 ff. referred by E.P. Rice

3 ಶಾಮಾಶಾಸ್ತ್ರಿ — Annual Report of the Mysore Archaeo logiceal Department, 1926-referred by E.P. Rice

ಎಂ. ಗೋವಿಂದ ಪೈ[4], ಬಿ.ಎ. ಸಾಲೆತ್ತೂರ್[5], ಶ್ರೀಕಂಠ ಶಾಸ್ತ್ರಿ[6] ಮುಂತಾದವರು ಇಲ್ಲಿನ ಮಾತುಗಳ್ಳ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯವು ಎಂದೇ ವಾದಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇದಕ್ಕೆ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ ಇ. ಪಿ. ರೈಸ್[7], ಎಲ್. ಡಿ. ಬರ್ನೆಟ್[8] ಮುಂತಾದವರು ತಮ್ಮ ವಾದಗಳನ್ನು ಮಂಡಿಸಿ ಇಲ್ಲಿ ಕಂಡು ಬರುವ ಮಾತುಗಳು ಕೇವಲ ಅರ್ಥಹೀನ ಪದ ಪುಂಜಗಳಿರಬಹುದೆಂಬ ಅನುಮಾನವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದ್ದಿದೆ.

ಬಹಳ ಕಾಲ ತಟಸ್ಥವಾಗಿದ್ದ ಈ ಪ್ರಹಸನವನ್ನು ಕುರಿತ ವಿಚಾರ ವಿಮರ್ಶೆಗಳಿಗೆ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಹೊಸ ರೂಪ ಬಂದಿದೆ. ಶ್ರೀ ಪಿ. ಶಿವಪ್ರಸಾದ ರೈ ಎಂಬವರು ಈ ಪ್ರಹಸನದಲ್ಲಿ ಬರುವ ಮಾತುಗಳು ತುಳು ಭಾಷೆಯವು ಎಂಬ ತಮ್ಮ ವಾದವನ್ನು ಹಲವಾರು ವೇದಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ಲೇಖನಗಳ ಮೂಲಕ ಪ್ರತಿಪಾದಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.[9] ಇವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯದಂತೆ ೧) ಈ ಪ್ರಹಸನದ ಕಥಾವಸ್ತು ಒಂದು ನೈಜ ಘಟನೆಯ ನಿರೂಪಣೆ ೨)ಈ ಘಟನೆ ನಡೆದದ್ದು ತುಳುನಾಡಿನ ತೀರ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ೩) ಪ್ರಹಸನದ ನಾಯಕಿ ತುಳುವ ತಾಯಿ ಗ್ರೀಕ್ ತಂದೆಯ ಮಗಳು, ತುಳುವ ಸಂಪ್ರದಾಯದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದವಳು, ಪ್ರಾಯಶಃ ಪಣಂಬೂರಿನ ದೇವಿ ದೇಗುಲದ ಪೂಜಾರಿಣಿ ೪) ಈ ಪ್ರಹಸನ ಈಜಿಪ್ಟಿಗೆ ಹೋಗಿ ನೆಲಸಿದ ತುಳುನಾಡಿನವನೊಬ್ಬನಿಂದ ರಚಿಸಲ್ಪಟ್ಟದ್ದು ೫) ತುಳುಭಾಷೆ ಕಳೆದ ೩೦೦೦ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಬದಲಾವಣೆ ಹೊಂದಿಲ್ಲ. ಆಗಲೇ ಅದೊಂದು ಪ್ರಬುದ್ಧ ಭಾಷೆಯಾಗಿ ಬೆಳೆದಿತ್ತು* ತಮ್ಮ ಈ ವಾದಗಳಿಗೆ ಏನು ಆಧಾರ ಎಂದು ನಿರೂಪಿಸುವ ಬಗ್ಗೆ ಶ್ರೀ ರೈಗಳು ವಿಶೇಷ ಆಸಕ್ತಿ ವಹಿಸಿದಂತೆ ಕಾಣುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ಎಲ್ಲ ವಾದ ವಿವಾದಗಳನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಿದಾಗ ಈ ಪ್ರಹಸನವನ್ನು ಚಾರಿತ್ರಿಕ ಹಾಗೂ ತಾರ್ಕಿಕ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ವಿಶ್ಲೇಷಿಸುವ ಅಗತ್ಯ ಕಂಡು ಬರುತ್ತದೆ.

ಪ್ರಸ್ತುತ ಪ್ರಹಸನದಲ್ಲಿ ಭಾರತೀಯ ಭಾಷೆಯೊಂದರ ಮಾತುಗಳು ಇವೆಯೋ ಇಲ್ಲವೇ ಎಂದು

---

4 ಗೋವಿಂದ ಪೈ ಎಂ. — ಪ್ರಬುದ್ಧ ಕರ್ನಾಟಕ, xi, 1930 referred by B.A. Saletore

5 ಸಾಲೆತ್ತೂರ್, ಬಿ.ಎ. — Ahcient Karnataka, History of Tuluva, poona 1936, p. 584-597

6 ಶ್ರೀಕಂಠ ಶಾಸ್ತ್ರಿ — Soureces of Karanataka History, vol 1 Mysore 1940

7 Rice, E.P — "Notes on the Proposed Identification of the foreign languese in No. 413 with Kanarese" in New chapters in Greek literature (second series) J.U. Powell and E.A. Barber (ed). oxford 1929, P. 215-222.

8 Barnett L.D. — " the Alleged Kanerese Speeches in papyrus oxirinchus 413" Journal of Egyptian Archaeology vol 12, p. 13-15

9 Rai, Shivaprasad, P — a) Antiquity of Tulu Language and the oxirinchus papyripaper presented in all India Tulu conferenec at Bangalore
b) Sariti : A 2000 year old Bilingual Tulu-Greek Play, International Jr. of Dravisdian Lingiustics, 1985, p. 320-330

* ಈ ಪ್ರಹಸದಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು ೧೦೬ ತುಳು ಪದಗಳಿವೆ.

ವಿಚಾರ ವಿಮರ್ಶೆ ನಡೆಸಿದ ಎಲ್ಲ ವಿದ್ವಾಂಸರೂ ಒಂದು ಮೂಲಭೂತವಾದ ಪ್ರಮಾದವನ್ನೆಸಗಿದ್ದಾರೆ. ಅದೆಂದರೆ ಈ ಪ್ರಹಸನವು ಚಾರಿತ್ರಿಕ ಘಟನೆಯೊಂದರ ವಸ್ತುನಿಷ್ಠ ನಿರೂಪಣೆ ಎಂಬ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಈ ಪ್ರಹಸನವನ್ನು ವಿಶ್ಲೇಷಿರುವುದು. ಪ್ರಹಸನದ ಹಾಗೂ ಅದರ ಭಾಷೆಯ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆಗೆ ಮುನ್ನ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ನಾವು ಗಮನದಲ್ಲಿರಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದ್ದು ಇದು ಒಂದು ಐತಿಹಾಸಿಕ ಘಟನೆಯ ನಿರೂಪಣೆಯಲ್ಲ ಬದಲಾಗಿ ಕೇವಲ ಕಾಲ್ಪನಿಕ ಕಥೆ ಎಂಬ ವಿಚಾರವನ್ನು; ಇದೊಂದು ಚಾರಿತ್ರಿಕ ದಾಖಲೆಯಲ್ಲ ಬದಲಾಗಿ ಸಾಹಿತ್ಯ ಕೃತಿ ಎಂಬ ಸಂಗತಿಯನ್ನು.

ಇನ್ನೊಂದು ಮುಖ್ಯವಾದ ವಿಚಾರವೆಂದರೆ ಈ ಪ್ರಹಸನ ಖ್ಯಾತ ಗ್ರೀಕ್ ನಾಟಕಕಾರ ಯುರಿಪಿಡಿಸನ "ಇಫಿಜೀನಿಯಾ ಇನ್ ಟೌರಿಸ್" ಎಂಬ ನಾಟಕದ ಕೀಳ್ಮಟ್ಟದ ಅನುಕರಣೆ ಎಂಬುದು.[10] ಯುರಿಪಿಡಿಸನ ಈ ಕೃತಿಯ ಕಥಾಭಾಗವೂ ಪ್ರಹಸನದ ಕಥಾವಸ್ತುವೂ ಒಂದೇ ಆಗಿದೆ. ಇಫಿಜೀನಿಯಾ ಎಂಬ ಗ್ರೀಕ್ ತರುಣಿ ಅನಾಗರಿಕ ರಾಜನೊಬ್ಬನ ವಶದಲ್ಲಿರುವುದು ಮತ್ತು ಆಕೆಯ ಸಹೋದರ ಆಕೆಯನ್ನು ತನ್ನ ಬುದ್ಧಿವಂತಿಕೆಯಿಂದ ಪಾರುಮಾಡಿ ಕರೆದೊಯ್ಯುವುದು–ಇದು ಇಫಿಜೀನಿಯಾ ಇನ್ ಟೌರಿಸ್ ನಾಟಕದ ಕಥಾವಸ್ತು. ಇಲ್ಲಿ ಗ್ರೀಕ್ ಪ್ರಹಸನ ಮತ್ತು ಯುರಿಪಿಡಿಸನ ನಾಟಕದ ನಡುವಿನ ಕಥಾಸಾಮ್ಯವನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಗುರುತಿಸಬಹುದು.

ಈ ಪ್ರಹಸನ ಒಂದು ಶ್ರೇಷ್ಠ ದರ್ಜೆಯ ಗ್ರೀಕ್ ನಾಟಕವಲ್ಲ ಎಂಬುದು ಗಮನಾರ್ಹ. ಇದೊಂದು ಎರಡನೆಯ ದರ್ಜೆಯ ಪ್ರೇಕ್ಷಕರ ಮನರಂಜನೆಗಾಗಿ ರಚಿತವಾದ ಲಘುಪ್ರಹಸನ. ಮೇಲಾಗಿ ಲಭ್ಯವಿರುವ ಪ್ರತಿ ಪ್ರಹಸನದ ಮೂಲಕೃತಿಯಲ್ಲ. ನಾಟಕದ ಒಂದಿಬ್ಬರು ನಟರು ತಮ್ಮ ಉಪಯೋಗಕ್ಕಾಗಿ ಪ್ರತಿ ಮಾಡಿ ಕೊಂಡ ಭಾಗವಿದು.[11] ಒಂದು ದೃಶ್ಯವನ್ನು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಎರಡು ಬಾರಿ ಕೊಡಲಾಗಿರುವುದು, ಪ್ರಹಸನದುದ್ದಕ್ಕೂ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುವ ರಂಗ ನಿರ್ದೇಶನದ ಚಿಹ್ನೆಗಳು, ಹಿನ್ನೆಲೆ ಸಂಗೀತದ ಸೂಚನೆಗಳು ಇವೆಲ್ಲ ಮೇಲಿನ ಮಾತನ್ನು ಪುಷ್ಟೀಕರಿಸುತ್ತವೆ. ಇದರಿಂದ, ಲಭ್ಯವಿರುವ ಪ್ರತಿ ಓದುಗರಿಗಾಗಿ ರಚಿತವಾದ ಕೃತಿಯಲ್ಲ. ಬದಲಾಗಿ ನಟರ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಉಪಯೋಗಕ್ಕಾಗಿ ಪ್ರತಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲಾದ ಭಾಗ ಎಂಬುದು ಖಚಿತವಾಗುತ್ತದೆ.

ಪ್ರಹಸನದ ಕೂಲಂಕಷ ಪರಿಶೀಲನೆಯಿಂದ ಅದರಲ್ಲಿರುವ ಹಲವಾರು ಆಭಾಸಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಬಹುದು. ಮೂಲರೂಪದಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು ಸುಮಾರು ೨೩೦ ಸಾಲುಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಇದರಲ್ಲಿ ೩೬ ಸಾಲುಗಳು ಭಾರತೀಯ ನಾಯಕ ಮತ್ತು ಆತನ ಕೂಟದವರ ಭಾಷೆ ಎನ್ನಲಾಗುವ ಮಾತುಗಳಲ್ಲಿವೆ. ವಿಚಿತ್ರವೆಂದರೆ ತನ್ನದೇ ಆದ ಭಾಷೆಯನ್ನಾಡುವ ಈ ನಾಯಕ ಒಂದೆರಡು ಕಡೆ ಅದನ್ನು ಮರೆತು ಶುದ್ಧ ಗ್ರೀಕ್ ಭಾಷೆಯನ್ನಾಡುತ್ತಾನೆ. ಇನ್ನೊಂದೆಡೆ ಗ್ರೀಕ್ ವಿದೂಷಕ ಸ್ಥಳೀಯ ವಿಚಿತ್ರ ಭಾಷೆಯನ್ನಾಡುತ್ತಾನೆ. ಈ ಪ್ರಹಸನ ತುಳು, ಕನ್ನಡ ಅಥವಾ ಯಾವುದೇ ಭಾರತೀಯ ಭಾಷೆ ಪ್ರಚಲಿತವಿಲ್ಲದ ಗ್ರೀಕ್ ಪ್ರದೇಶವಾದ ಅಲೆಗ್ಸಾಂಡ್ರಿಯಾದಲ್ಲಿ ಪ್ರದರ್ಶನಕ್ಕಾಗಿ ಇರುವ ಭಾಗ ಎಂಬುದನ್ನಿಲ್ಲಿ ವಿಶೇಶವಾಗಿ ನೆನಪಿನಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಅಲ್ಲಿ ಭಾರತೀಯ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಯಥಾವತ್ತಾಗಿ ಪ್ರಹಸನದಲ್ಲಿ ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದ ಅಗತ್ಯವಿಲ್ಲ, ಅಳವಡಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಲ್ಲಿ ಅದು ಪ್ರೇಕ್ಷಕರಿಗೆ ಅರ್ಥವಾಗುವ ಸಂಭವವೂ ಇಲ್ಲ. ಪ್ರಹಸನದಲ್ಲಿ ಭಾರತೀಯ ನಾಯಕ ಮತ್ತಾತನ ಸಂಗಡಿಗರ ವಿಚಿತ್ರ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಗ್ರೀಕ್ ಲಿಪಿಯಲ್ಲೇ ಬರೆಯಲಾಗಿದೆ. ಅಂದರೆ ಆ ಪಾತ್ರಗಳನ್ನಭಿನಯಿಸುವವರು ಗ್ರೀಕರಾಗಿದ್ದಿರಬೇಕು. ಹಾಗಿದ್ದಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ಕನ್ನಡ ಅಥವಾ ತುಳು ಭಾಷೆಯ ಜ್ಞಾನವಿತ್ತೆಂದು

---

10 Page D.L. —Select Papyri vol iii, Egypt Exploration Society, London 1950, p. 336-37

11 Riee E.P. —ಅದೇ, ಪುಟ ೨೨೦
Winter J.G. —Life and Letters in the Papyri University of Michigan Press, 1933

ತೀರ್ಮಾನಿಸೋಣವೇ ಅಥವಾ ಗ್ರೀಕ್ ಲಿಪಿಯನ್ನೋದ ಬಲ್ಲ ಕನ್ನಡಿಗರು ಅಥವಾ ತುಳುವರು ಅಲೆಗ್ಸಾಂಡ್ರಿಯಾಕ್ಕೆ ತೆರಳಿ ಅಲ್ಲಿ ಆ ಪಾತ್ರಗಳನ್ನು ಅಭಿನಯಿಸುತ್ತಿದ್ದರೆಂದು ಭಾವಿಸೋಣವೆ. ಇವೆಲ್ಲ ಉತ್ತರಿಸಲೇ ಬೇಕಾಗುವ ಆದರೆ ಉತ್ತರಿಸಲು ಸುಲಭ ಸಾಧ್ಯವಲ್ಲದ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು.

ಈ ಸಂದರ್ಭ, ಪ್ರಹಸನದ ರಚನೆ ಮತ್ತು ಪ್ರಹಸನ ಕಾರನ ಕಲ್ಪನೆಯ ಹಿನ್ನೆಲೆಯನ್ನು ತಾರ್ಕಿಕ ವಾಗಿ ವಿಶ್ಲೇಷಿಸುವ ಅಗತ್ಯವಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಎರಡು ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಭಾರತದ ಕುರಿತ ಸೂಚನೆಯಿದೆ. ೨೮ನೆಯ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಹಿಂದೂ ಮಹಾ ಸಾಗರ ಎಂಬ ಉಲ್ಲೇಖ, ಅಂತೆಯೆ ೧೦೬ನೇ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಭಾರತೀಯ ನಾಯಕರು ಎಂಬ ಪ್ರಸ್ತಾಪ. ಇದರಿಂದ ಪ್ರಹಸನದ ಕಥಾರಂಗ ಹಿಂದೂ ಸಾಗರದ ತೀರ ಪ್ರದೇಶ ಹಾಗೂ ಇಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಲಾದ ಸ್ಥಳೀಯ ನಾಯಕ ಭಾರತೀಯ ಎಂಬ ತೀರ್ಮಾನಕ್ಕೆ ಬರಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗಿದೆ. ಗ್ರೀಕ್ ಪ್ರೇಕ್ಷಕರೆದುರು ಪ್ರದರ್ಶನಕ್ಕಾಗಿ ರಚಿತವಾದ ಈ ಕಥಾಭಾಗದಲ್ಲಿ ಭಾರತೀಯ ನಾಯಕನ ಪಾತ್ರಧಾರಿ ಆಡುವ ಮಾತು ಭಾರತೀಯ ಭಾಷೆಯದೇ ಆಗಿರ ಬೇಕಾದ ಅಗತ್ಯವಿಲ್ಲ. ಪ್ರಹಸನದ ಮುಖ್ಯ ಉದ್ದೇಶ ಮನರಂಜನೆಯೇ ಹೊರತು ವಸ್ತು ನಿಷ್ಠತೆಗೆ ಇಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಮಹತ್ವವಿಲ್ಲದೆಂಬ ವಿಚಾರ ಪ್ರಹಸನದ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಪರಿಶೀಲನೆಯಿಂದ ವ್ಯಕ್ತವಾಗುತ್ತದೆ. ಗ್ರೀಕ್ ನಾಟಕ ಗಳಲ್ಲಿ ವಿದೇಶೀ ಪಾತ್ರಗಳು ಪ್ರವೇಶವಾಗುವ ಸಂದರ್ಭ ಗಳಲ್ಲಿ ಆ ವಿದೇಶೀಯರ ಭಾಷೆ ಎಂದು ಅರ್ಥಹೀನ ಪದ ಗಳನ್ನುನುಡಿಯುವ ಉದಾಹರಣೆ ಇದೆ. ಖ್ಯಾತ ಗ್ರೀಕ್ ನಾಟಕಕಾರ ಆರಿಸ್ಟೋಫಾನಿಸನ "ಬರ್ಡ್ಸ್"ಎಂಬ ನಾಟಕ ದಲ್ಲಿ ಅನಾಗರಿಕ ಟ್ರಿಬೆಲ್ಲಿಯನ್ ಜನರ ದೇವರು ಹಾಗೂ ಇನ್ನೊಂದು ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಸಿಥಿಯನ್‌ಬಿಲ್ಲಾರನು ತಮ್ಮ ದೇಶದ ಭಾಷೆ ಎಂದು ಅರ್ಥರಹಿತ ಪದಪುಂಜಗಳನ್ನು ನುಡಿದು ರಂಜಿಸುವ ಉದಾಹರಣೆ ಇದೆ.[12] ಆದ್ದರಿಂದ ಪ್ರಸ್ತುತ ಪ್ರಹಸನದಲ್ಲಿ ಭಾರತೀಯ ನಾಯಕ ಮತ್ತಾತನ ಕೂಟದವರು ತಮ್ಮ ಭಾಷೆ ಎಂಬುದಾಗಿ ಅರ್ಥಹೀನ ಶಬ್ದ ಪುಂಜಗಳನ್ನು ನುಡಿಯುವ ಸಾಧ್ಯತೆಯನ್ನು ಅಲ್ಲಗಳೆಯುವಂತಿಲ್ಲ. ಪ್ರಾಯಶಃ ಅದೇ ಹೆಚ್ಚು ಸಮರ್ಥನೀಯ.

ಪ್ರಹಸನಕಾರನು ಹಿಂದೂ ಸಾಗರ ತೀರ ಪ್ರದೇಶ ವನ್ನು ; ಭಾರತೀಯ ರಾಜನನ್ನು ತನ್ನ ಕಥಾಭಾಗದಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಕಾರಣವೇನಿರ ಬಹುದು ಎಂಬ ಕುರಿತು ವಿಮರ್ಶೆಯ ಅಗತ್ಯವಿದೆ. ಈ ವಲ್ಕಲೇಖವು ಕ್ರಿ.ಶ. ೧ನೇ ಶತಮಾನದ ಕೊನೆ ಅಥವಾ ೨ನೇ ಶತಮಾನದ ಆರಂಭ ಕಾಲಕ್ಕನ್ವಯಿಸುವಂಥದು.[13] ಆದರೆ ಈ ಪ್ರಹಸನದ ಮೂಲ ಕೃತಿ ರಚನೆ ಇದಕ್ಕಿಂತಲೂ ಪೂರ್ವದಲ್ಲೇ ಆಗಿರಬೇಕು ಎಂಬುದು ವಿದ್ವಾಂಸರ ಅಭಿಪ್ರಾಯ.[14] ಅಲೆಗ್ಸಾಂಡ್ರಿಯಾ ಮತ್ತು ಭಾರತಗಳ ನಡುವೆ ಕ್ರಿ ಪೂ. ಯುಗದಿಂದಲೇ ನಿಕಟ ಸಂಪರ್ಕವಿತ್ತೆಂಬ ವಿಚಾರ ಚಾರಿತ್ರಿಕ ಆಧಾರಗಳಿಂದ ಖಚಿತವಾಗುತ್ತದೆ. ಕ್ರಿಸ್ತ ಪೂರ್ವ ೧೨೦ರ ಸುಮಾರಿಗೆ ಭಾರತ-ಅಲೆಗ್ಸಾಂಡ್ರಿಯಾಗಳ ನಡುವೆ ನಿಕಟವಾದ ಸಂಪರ್ಕ ಆರಂಭವಾಗಿತ್ತು.[15] ಕ್ರಿ.ಪೂ ೨೪ರ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಭಾರತ–ಇಜಿಪ್ಟ್ ನಡುವಿನ ಸಂಪರ್ಕದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟೊಂದು ಹೆಚ್ಚಳವಾಗಿತ್ತೆಂದರೆ ಸುಮಾರು ೧೨೦ ಹಡಗುಗಳು ಪ್ರತಿ ವರ್ಷ ಈಜಿಪ್ಟಿನಿಂದ ಭಾರತಕ್ಕೆ ತೆರಳುತ್ತಿದ್ದುವೆಂದು ಸ್ಟ್ರಾಬೋ[16] ತಿಳಿಸುತ್ತಾನೆ. ಕ್ರಿ.ಪೂ ೧ನೇ ಶತಮಾನಕ್ಕನ್ವಯಿಸುವ ಕೃತಿ ಮುಳಿಂದ ಪನ್ನ ಈ ಮಾತನ್ನು ಪುಷ್ಟೀಕರಿಸುವುದಲ್ಲದೆ ಅಲೆಗ್ಸಾಂಡ್ರಿಯಾದಲ್ಲಿ ಭಾರತಿಯ ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳ ವಸಾಹತೇ ಇತ್ತೆಂದು ವಿವರಿಸುತ್ತದೆ.[17] ಆದಕ್ಕೆ ಈ ಎಲ್ಲ ಸಂಪರ್ಕಗಳೂ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಪಶ್ಚಿಮ ಭಾರತಕ್ಕಷ್ಟೆ ಸೀಮಿತವಾಗಿದ್ದುವು

12 Dover K.J. —Aristo phanie comedy, London 1972
13 Page D.L, —ಅದೇ, ಪುಟ ೩೩೬
14 Powel J.U. and Barber E.A, —New chapters in Greek Literature (First series), Oxford 1921, p. 121
15 Wood cock, George —The Greeks in India, London 1966, p. 142
16 Woodcock. G —ಅದೇ, ಪು. ೧೪೩
17 Woodcock. G —ಅದೇ, ಪು. ೧೫೬

ಎಂಬುದಿಲ್ಲ ಗಮನಾರ್ಹ. ಅಲೆಗ್ಸಾಂಡ್ರಿಯಾದಿಂದ ಬರುವ ಎಲ್ಲ ಹಡಗುಗಳೂ ಪರ್ಶಿಯನ್ ಕೊಲ್ಲಿಯನ್ನು ಹಾದು ಗೆಡ್ರೋಸಿಯಾ ತೀರದ ಮೂಲಕ ಸಿಂಧೂ ಬಂದರುಗಳಿಗೆ ಮತ್ತು ಬಾರು ಕಚ್ಛದತನಕ ಬರುತ್ತಿದ್ದುವು.[18] ಕ್ರಿ.ಶ. ೧ನೇ ಶತಮಾನದ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಪಶ್ಚಿಮ ಭಾರತದ ಹಲವೆಡೆಗಳಲ್ಲಿ, ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಬಾರುಕಚ್ಛದಲ್ಲಿ ಗ್ರೀಕ್ ವಸಾಹತುಗಳಿದ್ದುವೆಂಬುದನ್ನು ಸ್ಟ್ರೇಬೋ ಸ್ಪಷ್ಟ ಪಡಿಸುತ್ತಾನೆ. ಈ ಎಲ್ಲ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸಿದಾಗ ಅಲೆಗ್ಸಾಂಡ್ರಿಯಾದ ಗ್ರೀಕರಿಗೆ ಭಾರತದ ಸೌರಾಷ್ಟ್ರ-ಗುಜರಾತ್ ಪ್ರದೇಶದ ಜೊತೆ ನಿಕಟವಾದ ಸಂಪರ್ಕವಿತ್ತೆಂದೂ ಆದ್ದರಿಂದ ಪ್ರಹಸನಕಾರನ ಕಲ್ಪನೆಯಲ್ಲಿ ಇಂಡಿಯಾ ಎಂದರೆ ಸಿಂಧು, ಸೌರಾಷ್ಟ್ರ, ಗುಜರಾತ್ ಪ್ರದೇಶಗಳಿದ್ದಿರಬೇಕೆಂದೂ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ.

ಈ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ವಿಶ್ಲೇಷಿಸಿದಾಗ ಪ್ರಹಸನಕಾರನ ಕಲ್ಪನೆಯಲ್ಲಿ ಭಾರತೀಯ ರಾಜ ಗ್ರೀಕ್ ಮಾತುಗಳನ್ನಾಡುವುದು ಅಭಾಸವೆನಿಸಲಾರದು. ಪಶ್ಚಿಮ ಭಾರತದ ಹಲವು ರಾಜರಿಗೆ ಗ್ರೀಕ್ ಭಾಷಾಜ್ಞಾನವಿದ್ದಿತು. ಕ್ರಿ.ಪೂ. ೩೦ರಲ್ಲಿ ಭಾರತೀಯರಾಜ (ಬಾರುಕಚ್ಛದ) ನೊಬ್ಬ ಗ್ರೀಕ್ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಬರೆದ ಪತ್ರವನ್ನು ರಾಯಭಾರಿಗಳು ಅಗಸ್ಟಸ್ ದೊರೆಯ ಬಳಿ ಒಯ್ದುದಾಗಿ ಸ್ಟ್ರಾಬೋ[19] ತಿಳಿಸುತ್ತಾನೆ. ಇಲ್ಲಿ ಗಮನಿಸಬೇಕಾದ ಇನ್ನೊಂದು ಮುಖ್ಯ ಅಂಶ ಭಾರತದ ರಾಜನು ಪ್ರಹಸನದಲ್ಲಿ ತನ್ನವರನ್ನು "ಭಾರತೀಯ ನಾಯಕರೇ" (ಸಾಲು. ೯೬) ಎಂಬುದಾಗಿ ಸಂಬೋಧಿಸುವುದು. ಕರ್ನಾಟಕದ ಅಥವಾ ತುಳು ನಾಡಿನ ಯಾವುದೇ ಒಬ್ಬ ರಾಜನ ಬಾಯಲ್ಲಿ, ಅದೂ ಕ್ರಿ.ಶ. ೧ನೇ ಶತಮಾನದಷ್ಟು ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ, ಭಾರತೀಯ ನಾಯಕರೇ" ಎಂಬ ಮಾತುಗಳು ಹೊರ ಬರುವುದು ಎಷ್ಟೊಂದು ಅವಾಸ್ತವ.

ಈ ಮೊದಲೇ ಸೂಚಿಸಿದ್ದಂತೆ ಈ ಪ್ರಹಸನವೂ ಯುರಿಪಿಡಿಸನ ಇಫಿಜೀನಿಯಾ ನಾಟಕದ ಕೀಳ್ಮಟ್ಟದ ಅನುಕರಣೆ ಎಂಬುದು ನಿಜವಾದರೂ, ಗ್ರೀಕ್ ಕನ್ಯೆಯೊಬ್ಬಳು ಭಾರತೀಯ ರಾಜನ ಬಂಧನದಲ್ಲಿರುವ ಇಲ್ಲಿನ ಕಥಾವಸ್ತುವಿನ ಆಯ್ಕೆಗೆ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾದ ಹಿನ್ನೆಲೆ ಇದ್ದಂತೆ ತೋರುತ್ತದೆ. ಅಂದಿನ ಯುಗದಲ್ಲಿ ಗ್ರೀಕ್ ಕನ್ಯೆಯರು ಭಾರತೀಯ ರಾಜರ ವಶದಲ್ಲಿರುವುದು ಪ್ರಚಲಿತ ಸಂಗತಿಯಾಗಿತ್ತು.[20] ಬಾರುಕಚ್ಛದಲ್ಲಿ ಗ್ರೀಕ್ ಕನ್ಯೆಯರಿಗೆ ವಿಶೇಷವಾದ ಬೇಡಿಕೆಯಿತ್ತು. ಭಾರತೀಯ ರಾಜರು ಗ್ರೀಕ್ ತರುಣಿಯರನ್ನು ಖರೀದಿಸಿ ತಮ್ಮ ವಶದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರೆಂಬುದಕ್ಕೆ ಸಾಕಷ್ಟು ದಾಖಲೆಗಳು ದೊರಕುತ್ತವೆ.[21] ಈಜಿಪ್ಟಿನಿಂದ ಗ್ರೀಕ್ ಕನ್ಯೆಯರನ್ನು ಭಾರತಕ್ಕೆ ರಫ್ತು ಮಾಡುವುದು ಅಂದಿನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಬಹಳವಾಗಿ ರೂಢಿಯಲ್ಲಿದ್ದ ಸಂಗತಿ. ಇಂತಹ ಸ್ತ್ರೀ ವ್ಯಾಪಾರವೂ ಪ್ರಹಸನಕಾರನಿಗೆ ಈ ರೀತಿಯ ಒಂದು ಕತೆಯ ರಚನೆಗೆ ಪ್ರೇರಣೆ ನೀಡಿರುವ ಸಾಧ್ಯತೆ ಇದೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಈ ರೀತಿಯ ಪ್ರಚಲಿತ ಸಂಗತಿ ಆಧಾರಿತ ಪ್ರಹಸನ ಗ್ರೀಕ್ ಪ್ರೇಕ್ಷಕರಿಗೂ ಸಾಕಷ್ಟು ಮನರಂಜನೆಯೊದಗಿಸಿರಲು ಸಾಧ್ಯವಿದೆ.

ಈ ಮೇಲಿನ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆಯಿಂದ ಪ್ರಹಸನದ ಮಹತ್ವವನ್ನು ಕುರಿತಂತೆ ಕೆಲವು ಪ್ರಾಮುಖ್ಯ ಅಂಶಗಳು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗುತ್ತವೆ. ೧) ಈ ಪ್ರಹಸನ ಒಂದು ಕಾಲ್ಪನಿಕ ಕೃತಿಯೇ ಹೊರತು ಚಾರಿತ್ರಿಕ ದಾಖಲೆಯಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಇಲ್ಲಿ ವಿವರಿಸಲಾದ ಘಟನೆಗಳು ಕರ್ನಾಟಕ ಅಥವಾ ತುಳುನಾಡಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ್ದೆಂದು ವಾದಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ಅರ್ಥವಿಲ್ಲ. ೨) ಪ್ರಹಸನಕಾರನು ಹಿಂದೂ

---

18 Woodcock. G —ಅದೇ, ಪು. ೧೪೩

19 Jones H.L. the Geography of Strabo vii, London, 1954, P. 129.

20 Tarn w.w. –the Greeks in Bactria and india Cambridge 1938

21 Tarn w.w. —ಅದೇ, ಪು. ೩೭೩-೭೪

ಸಾಗರದ ತೀರ ಪ್ರದೇಶ ಎಂದು ವಿವರಿಸಿರುವುದು ಸಿಂಧು, ಸೌರಾಷ್ಟ್ರ, ಗುಜರಾತ್ ಪ್ರದೇಶವನ್ನೇ ಹೊರತು ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತವನ್ನೆಲ್ಲ ೩) ಇಂಡಿಯಾದ ರಾಜ ಮತ್ತು ತನ್ನ ಜೊತೆಗಾರರು ಆಡುವ ಮಾತುಗಳು ಯಾವುದೇ ಭಾರತೀಯ ಭಾಷೆಯವಾಗಿರದೆ ಅವು ಅರ್ಥಹೀನ ಪದ ಪುಂಜಗಳಾಗಿರುವ ಸಾಧ್ಯತೆಯೇ ಹೆಚ್ಚು. ೪) ಒಂದು ವೇಳೆ ಅವು ಯಾವುದೇ ಭಾರತೀಯ ಭಾಷೆಯ ಪದಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದರೆ ಅವುಗಳ ಮೂಲವನ್ನು ಸಿಂಧು, ಸೌರಾಷ್ಟ್ರ, ಗುಜರಾತ್ ಪ್ರದೇಶದ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಹುಡುಕಬೇಕಲ್ಲದೆ ಕನ್ನಡ, ತುಳು ಅಥವಾ ಇನ್ಯಾವುದೇ ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತದ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲ. ಚಾರಿತ್ರಿಕ ಮತ್ತು ಸಾಂದರ್ಭಿಕ ಆಧಾರಗಳನ್ನು ಕಡೆಗಣಿಸಿ ಈ ಪ್ರಹಸನವನ್ನು ಒಂದು ಐತಿಹಾಸಿಕ ದಾಖಲೆ ಎಂಬ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ವಿಶ್ಲೇಷಿಸಿ ಅದರಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ, ತುಳು ಅಥವಾ ಇನ್ಯಾವುದೇ ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತದ ಭಾಷೆಯ ಪದಗಳಿವೆ ಎಂದು ವಾದಿಸುವುದು ನಿರರ್ಥಕ ಪ್ರಯತ್ನವೇ ಸರಿ. ○